MTA Regionális Tudományok Bizottsága

HÍRLEVÉL

2023.
Február

TARTALOMBÓL:

Generációváltás a regionális tudományban 1

Díjak és kitüntetések 7

Beszámolók 8

Új kutatás 10

Doktori védés 12

Megjelent folyóiratcikkek és könyvfejezetek 12

Felhívás 13

Konferencia felhívás 14

Hazai szakmai folyóiratok legutóbbi számai 17

Közérdekű információk 25

Felelős kiadó:
Dusek Tamás
egyetemi tanár
Regionális Tudományok Bizottsága, ügyvezető elnök
dusekt@sze.hu

Főszerkesztő:
Vida György
adjunktus
vida.gyorgy@szte.hu

Generációváltás a regionális tudományban

Az MRTT 2022. októberi éves konferenciáján az egyik program kerekasztal beszélgetés volt, amelyre a „Regionális tudományért” életműdíjasokat kérték fel a szervezők, hogy a hazai regionális tudomány alapvető kérdéseiről fejtsük ki gondolatainkat. Beszélgetésünk fő vázát a Tér és Társadalom 2020. évi 1. számában megjelent „A hazai regionális tudományról: eredmények és kihívások” vitaanyagunk megállapításai alkották. Különböző okok miatt Nemes Nagy Józseffel ketten vettünk részt csak ezen a vitaülésen. Arról is beszélgettünk, hogy egy korszak lezárult, a hazai regionális tudomány előtt új kihívások állnak, amelyekre a válaszokat már a következő generációnak kell megtalálnia, mi átadjuk a stafétabotot: "A mór megtette kötelességét, a mór mehet".

Amint a beszélgetés során kifejtettem, az elmúlt 3 évtizedben voltak sikereink és voltak kudarcaink, de összességében úgy ítélem meg, hogy a hazai regionális tudomány extenzív fejlődésének és intézményesülésének korszaka lezárult, kiépültek azok a háttérfeltételek és kapcsolatrendszerek, amelyekre a következő generáció építhet. De ezek csak keretfeltételek, olyan lehetőségek, amelyekkel a tudományos közösségünkért tenni akaró fiatalok élhetnek, ha összefognak és időt, energiát szánnak a lehetőségek kiaknázására. Ebben a feljegyzésben a korábbi beszélgetésben elhangzott gondolataimat alátámasztó háttérinformációkat összegzem.

Folytatás a következő oldalon.

GENERÁCIÓVÁLTÁS

Mire alapozom a hazai regionális tudomány fejlődési lehetőségeiről, várható sikerességéről vallott véleményemet? Több tényezőre, elsősorban az aktív kollégák és a regionalista műhelyek számának jelentős növekedésére és a nemzetközi tudományos kutatási és publikációs tevékenységek előtérbe kerülésére. Az RTB köztestületi tagjainak száma 2008-ban 68 fő volt, másfél évtized elteltével, 2023 januárjában már 190 fő. Az MRTT tagdíjat befizető hazai tagjainak száma 2022-ben 278 fő volt, többségük, 142 egyúttal az RSAI tagja is, utóbbi létszámnál nyilván az ERSA pécsi konferenciájának hatása is érzékelhető. A 2022-es adatok alapján a 190 RTB-tag közül 110 fő tagja az MRTT-nek, ezt a közös metszetet, az RTB-tagok kb. 60%-át tekinthetjük „aktív regionalistának".

A regionális tudomány utánpótlását a doktori iskolákat sikeresen befejezők alkotják, az RTB-tagok közül 137 fő rendelkezik PhD-fokozattal. A doktori.hu adatbázisa szerint 9 város 10 egyetemén működnek azok a DI-k, amelyekben legalább 2 RTB-tag kapott PhD-fokozatot (1. táblázat).

Az egyetemi városok közül kiemelkedik Pécs (PTE 41 fő 3 DI-ből), Gödöllő (MATE, illetve a jogelőd SZIE 24 fő 2 DI-ből), Győr (SZE 18 fő), a fővárosban két egyetemen kaptak sokan fokozatot (BME és ELTE, együtt 19 fő). A táblázatban felsoroltakon kívül még 7 DI-ből került az RTB-be 1-1- fő. De a 137 RTB-tagból csak 81 fizette be 2022-ben az MRTT-tagdíjat, ami szintén 60%-os részesedés. Szerintem ez a 81 fő alkotja az új generáció elkötelezett regionalistáinak közösségét, akik a szakmai közéletünkben is rendszeresen megjelennek és átvehetik tőlünk a stafétabotot, kialakítva a hazai regionális tudomány új közéleti fórumait, reményeim szerint új fejlődési pályára állítva tudományos közösségünket.

Korábban nagy reményeket fűztünk ahhoz, hogy PhD-fokozatot lehet szerezni regionális tudományból, a doktori oklevélen szerepel a regionális tudomány, mint tudományág. A doktori.hu adatbázisa szerint 2022 végéig 180 fő kapott regionális tudományból PhD-fokozatot, ami tekintélyes létszámot jelent. Öt egyetemen szerveződött olyan DI (általában két tudományágas), ahol regionális tudományi PhD fokozatot lehet szerezni, Gödöllőn (SZIE, illetve MATE) és Győrött (SZE) jelenleg is, Debrecenben (DE) és Pécsett (PTE) 2017-ben volt az utolsó védés, míg Miskolcon elindult ugyan a képzés, de eddig nem ítéltek oda fokozatot (2. táblázat).

Annak idején igen nagy problémának tartottuk, hogy megszűnt két egyetemen is a regionális tudományi doktori képzés, de az adatok alapján ez a félelmünk nem igazolódott be. A regionális tudományi PhD-fokozattal rendelkező 180 főből csak 33, azaz mintegy ötödük tagja az MRTT-nek és a 154 főből is csak 35 kérte felvételét az RTB-be (a 2020-as évvel bezárólag fokozatot szerzőknek van esélye köztestületi taggá válnia). Felvetődik, hogy miért regionális tudományból szereztek tudományos fokozatot, miért lettek a regionális tudomány felkészült szakértői olyanok is, akik azóta nem vesznek részt a szakmai közéletben. Kiszerettek a képzés során ebből a tudományágból, vagy ez a fokozatszerzés tűnt könnyűnek? Egyedül a Győrött fokozatot szerzők közül kötődnek viszonylag többen a regionális tudományi szakmai közösségekhez.

Az 1. és 2. táblázat alapján a PhD-fokozattal bíró 137 RTB-tag többsége, 102 fő nem regionális tudományból, hanem más tudományágból szerzett tudományos fokozatot (közgazdasági, földtudományi, gazdálkodás- és szervezéstudományi, szociológiai stb.), ami jelzi tudományágunk multi- és/vagy interdiszciplináris jellegét, amit inkább előnynek, nem pedig hátránynak tarthatunk.

Folytatás a következő oldalon.

GENERÁCIÓVÁLTÁS

1. táblázat **Az RTB és MRTT tagok PhD-fokozatát kibocsátó DI-k**

Doktori Iskola	RTB tag	MRTT tag
BME Gazdálkodás- és Szervezéstudományi DI	5	4
DE Földtudományok DI	3	2
DE Kerpely Kálmán DI	5	1
ELTE Földtudományi DI	14	11
MATE Enyedi György Regionális Tudományok DI*	11	5
MATE Gazdálkodás és Szervezéstudományok DI	13	6
ME Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi DI	5	4
PE Gazdálkodás- és Szervezéstudományok DI	2	2
PTE Földtudományok DI	6	4
PTE Interdiszciplináris DI	4	2
PTE Regionális Politika és Gazdaságtan DI	31	17
SOE Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok DI	4	2
SZE Regionális- és Gazdaságtudományi DI	18	10
SZTE Földtudományok DI	2	1
SZTE Közgazdaságtani DI	7	7
Többi 1-1 fő	7	3
Együtt	137	81

Megjegyzés: *a jogutód MATE Gazdaság- és Regionális Tudományok DI-vel együtt

2. táblázat **Regionális tudományi PhD-védések száma**

Egyetem	PhD-védések	MRTT tag	PhD-védés 2020-al bezá-rólag	RTB tag
DE Debreceni Egyetem	29	0	29	1
MATE Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem	41	5	30	9
PTE Pécsi Tudományegyetem	36	8	36	9
SZE Széchenyi István Egyetem	74	20	59	16
Együtt	180	33	154	35

Megjegyzés: 8 fő a neve alapján külföldi állampolgár

Folytatás a következő oldalon.

GENERÁCIÓVÁLTÁS

Az 1. és 2. táblázat alapján a PhD-fokozattal bíró 137 RTB-tag többsége, 102 fő nem regionális tudományból, hanem más tudományágból szerzett tudományos fokozatot (közgazdasági, földtudományi, gazdálkodás- és szervezéstudományi, szociológiai stb.), ami jelzi tudományágunk multi- és/vagy interdiszciplináris jellegét, amit inkább előnynek, nem pedig hátránynak tarthatunk.

Az RTB-tagok közül sokan vesznek részt doktori képzésekben. A 190 tag közül 108 fő oktató és/vagy témavezető 14 egyetem 27 doktori iskolájában, döntő többségük tagja az MRTT-nek is. Doktori iskolák törzstagja 32 fő (közülük 29 fő tagja az MRTT-nek), akik 14 doktori iskolában tevékenykednek, közülük 4 fő a doktori iskola vezetője (3. táblázat). Külön érdekesség, hogy Pécsett 5 DI-ben is dolgoznak törzstagként RTB-tagok. A regionális tudományi PhD-fokozatot nyújtó DI-k közül a győri erős pozíciókkal bír (8 törzstag), míg a másik kettőnél 3-3 fő van, ami a jogszabályban előírt minimális létszám. Kiemelem a soproni DI-t, ahol 4 RTB-tagunk törzstag, közülük a doktori iskola vezetője, Obádovics Csilla.

A fenti adatok azt mutatják, hogy a regionális tudomány iránt elkötelezett kollégák köre az utóbbi években kibővült, egyre több egyetemen és városban formálódik regionalista műhely (az említetteken kívül pl. Egerben is). A fiatal generáció tagjai közül többen törzstaggá váltak és az RTB-tagok jelentős része részt vesz a doktori képzésekben. Ezt komoly lehetőségnek tartom a regionális tudomány utánpótlása szempontjából, ha a kollégák bevonják a doktoranduszokat a kutatásaikba, ha hozzásegítik őket hazai és nemzetközi rendezvényeken, fórumokon való részvételre, akkor megnő az esély arra, hogy regionalistává váljanak.

Nemcsak a doktori képzésben vesznek részt RTB-tagok, hanem egyetemi vagy kutatóintézeti vezetői beosztásokat is sokan betöltenek (4. táblázat). A kollégák közül egyre többen lettek egyetemi vagy főiskolai tanárok, igen sokan tanszék- vagy intézetvezetők, sőt rektor és 2 rektor-helyettes is van közöttünk. Azaz többen „helyzetbe kerültek” és így pozíciójukból adódóan lehetőségük van a regionális műhelyek megerősítésére, a köztük levő együttműködések formálására.

A hazai tudományos közéletben fontos szerepe van az MTA doktora címnek, amit többen „szocialista” csökevénynek tartanak, de ez a cím itthon egy-egy tudományág elitjébe való bekerülést jelzi. Az RTB-tagok közül 2008-ban 15 fő rendelkezett MTA doktora címmel, míg napjainkban 14 fő, azaz a köztestületi létszám növekedését nem követte az MTA doktorok számának bővülése. Az MTA doktori pályázatnál habibusvizsgálatot csak olyan tudományos bizottság végezhet, amelyben legalább 12 fő MTA doktora szerepel, sajnos 69 évesen én vagyok a legfiatalabb… Tudom, hogy az MTA-n kívül is van élet, külföldön nem értékelik ezt a címet, de a hazai pályázatoknál, egyetemi tanári kinevezéseknél előnyös (pl. a BME-n, vagy az ELTE és SZTE bizonyos karain feltétel). Átnézve a nemzetközileg is bemutatkozó fiatalok tudományos teljesítményeit, többen elérték az elvárt szintet, ezúttal is felhívom a figyelmüket, hogy ne habozzanak benyújtani pályázatukat.

Folytatás a következő oldalon.

3. táblázat Az RTB-tagok közül a doktori iskolák törzstagjai

	Fő	Törzstag
BME Gazdálkodás- és Szervezéstudományi DI	1	Szalmáné Csete Mária
ELTE Földtudományi DI	1	Nemes Nagy József
MATE Gazdálkodás- és Szervezéstudományok DI	1	Nagy Imre
MATE Gazdaság- és Regionális Tudományok DI	3	Káposzta József, Ritter Krisztián, Szabó Lajos
ME Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi DI	3	Benedek József, Kocziszky György, **Sikos T. Tamás**
PE Gazdálkodás- és Szervezéstudományok DI	1	Molnár Tamás
PTE Demográfia és Szociológia DI	1	Kovács Teréz
PTE Egészségtudományi DI	1	Ács Pongrác
PTE Filozófia DI	1	Nemeskéri Zsolt
PTE Interdiszciplináris DI	1	**Pálné Kovács Ilona**
PTE Regionális Politika és Gazdaságtan DI	3	Gál Zoltán, Sebestyén Tamás, Varga Attila
SOE Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok DI	4	Fábián Attila, Kulcsár László, **Obádovics Csilla**, Tóth Balázs István
SZE Regionális- és Gazdaságtudományi DI	8	Barta Györgyi, **Dusek Tamás**, Faragó László, Csizmadia Zoltán, Hardi Tamás, Somlyódyné Pfeil Edit, Rechnitzer János, Szörényiné Kukorelli Irén,
SZTE Közgazdaságtani DI	3	Bajmócy Zoltán, Lengyel Imre, Málovics György
Összesen	32	

Megjegyzés: vastagon kiemelve a doktori iskolák RTB-tag vezetői

4. táblázat Vezető beosztásokban levő regionalisták

	RTB-tag	MRTT-tag
egyetemi/ főiskolai tanár	24	20
rektor	1	1
rektor-helyettes	2	2
dékán	1	0
dékánhelyettes	9	4
tanszékvezető/ intézetvezető	20	12
igazgató/ osztályvezető	7	5

Megjegyzés: halmozódás lehetséges, pl. tanszékvezető dékánhelyettesi beosztásban is dolgozhat.

Folytatás a következő oldalon.

GENERÁCIÓVÁLTÁS

A hazai regionális tudomány első két évtizedében az RKK, újabban RKI központi helyet foglalt el, egyféle igazodási pont volt, a szakmai közélet szervezésében kiemelkedő szerepet töltött be, az RTB-tagok jelentős része ott dolgozott. Az intézet korábban 9 vidéki egységre épülő, hálózatos szervezeti struktúrája 2012 után átalakult, jelenleg 4 tudományos osztálya 5 városban működik. 2023 januárjában 59 kutatójából 35 fő tagja az MRTT-nek, 51 tudományos fokozattal bíró kutatójából 24 fő pedig az RTB-nek, 2 főnek van MTA doktora címe, egyikük Pálné Kovács Ilona, az MTA rendes tagja. Azt sajnálatosnak tartom, hogy a regionális kutatásokkal főállásban foglalkozó kutatók 40%-a nem tagja az MRTT-nek, nem vesz részt a hazai regionális tudományi közéletben, holott az MRTT szervezését jelenleg is az RKI koordinálja. Az adatok is jelzik, hogy a korábbi egypólusú, az RKI-re épülő hazai regionális tudomány az utóbbi évtizedben policentrikussá vált, az RTB-tagok döntő többsége az egyetemeken működő műhelyekben dolgozik.

Enyedi György annak idején megálmodta és megszervezte a több városban kutatóegységgel rendelkező RKK-t, amely hálózatként működött. Napjainkban újra kell gondolnunk, főleg az utánunk következő generációnak, hogyan lehet ezt a hálózati struktúrát újraszervezni, a regionalista műhelyek együttműködését megerősíteni, amit az online lehetőségek is megkönnyítenek. Amint bemutattam, jelentős a regionalisták tábora, több egyetemen kialakultak tudományos műhelyek, vezető beosztásba kerültek RTB-tagok, doktori iskolák sokaságában oktatnak kollégáink. De az már nem a leköszönő, hanem az utánunk következő generáció feladata, hogyan lehet ösztönözni, megszervezni és menedzselni ezeket a hálózatokat. A lehetőségek adottak, bízom benne, hogy a fiatalok közül többen felvállalják a hazai és nemzetközi szakmai közéletben ezeket a szervezési feladatokat. Mi várható? Enyedi György 2009-es szavaival élve „csak egy francia mondással válaszolhatok: qui vivra, verra – aki megéli, meglátja”.

Lengyel Imre

DÍJAK ÉS KITÜNTETÉSEK

Prof. Dr. Benedek József a Szent István Tudományos Akadémia rendes tagja

Örömmel értesítjük a kollégákat, hogy a Szent István Tudományos Akadémia rendes tagjává választotta Prof. Dr. Benedek Józsefet, aki a Miskolci Egyetem és a Babes Bolyai Tudományegyetem professzora.

Prof. Dr. Benedek József 2023. január 09-én tartotta székfoglaló előadását. Az előadás címe a *Fenntartható fejlődés földrajza* volt.

BESZÁMOLÓ

Területpolitika - 2023 Kedvezményezett és leszakadó térségek fejlődési lehetőségei szakmai konferencia

2023.01.27./ Alsópetrény

A kedvezményezett térségek demográfiai kihívásai címmel 2023. január 27-én Tagai Gergely (KRTK RKI) előadást tartott a Területpolitika - 2023 Kedvezményezett és leszakadó térségek fejlődési lehetőségei című szakmai konferencián. A konferencia a Miniszterelnökség, Területfejlesztési Miniszter munkaszervezete, Területfejlesztésért Felelős Államtitkársága szervezte, az alsópetényi Prónay Kastélyban 2023. január 27., Alsópetény, Prónay Kastély.

Slachta Krisztina
Illusztráció: Prónay Kastély honlapja

Funkcionális térségek a területfejlesztésben című szakmai konferencia

2023.01.12./Siófok

Faragó László, KRTK RKI, moderátora volt és köszöntőt mondott a Funkcionális térségek a területfejlesztésben című Területfejlesztési szakmai konferencia délelőtti szekciójában. Az eseményre a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség és a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Tudományok Bizottsága Területpolitikai Albizottság szervezésében került sor Siófokon, 2023. január 12-én.

A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség célja, hogy a régió fejlesztésében 2000 óta végzett sikeres tevékenységét, szakmai tapasztalatát felhasználva segítse a régió fejlesztési céljaihoz illeszkedő programok és projektek megvalósítását, forrás szerzését, szakmai együttműködések kialakítását.

Slachta Krisztina
Forrás: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség honlapja

BESZÁMOLÓ

Reginar program, a KRTK RKI angol nyelvű webináriumának eseménye

A Reginar, a KRTK RKI angol nyelvű webinárium sorozatának idei első előadója Lux Gábor, a KRTK RKI tudományos főmunkatársa volt.
2023. január 19-én, 14 órás kezdéssel került sor a KRTK RKI angol nyelvű online webinárium sorozata, a Reginar idei első alkalmára, aminek Regional industrial development with and beyond Foreign Direct Investment volt a címe. A főelőadó Lux Gábor, a KRTK RKI tudományos főmunkatársa, beszélgetőpartnerek Nagy Erika (KRTK RKI), és Molnár Ernő (DE TTK) geográfusok voltak, míg a moderátor szerepét Balogh Péter (KRTK RKI - ELTE TTK) vállalata.

Az esemény online formában zajlott le 2023. január 19-én és az előadás már elérhető és visszanézhető az alábbi linken:
https://www.youtube.com/watch?v=jwwp3_kylS4

Slachta Krisztina

Megalakult a BGE Creative Research Group

2022. december 19-én tartotta első, alakuló ülését a BGE Creative Research Group. A kreatív és kulturális iparral kapcsolatos kutatásokat folytató kutatócsoport ötlete először az MRTT 2022-es Vándorgyűlésének kreatív gazdaság szekciójában merült fel. A kutatócsoport alapító tagjai között a konferencia szekciójában előadók is megtalálhatóak.

A csoport célja, hogy a kreatív iparral kapcsolatos kutatásokat országos szinten előmozdítsa, azáltal, hogy összefogja a témában tevékenykedő kutatókat, közös kutatási projekteket kezdeményez, eseményeket, rendezvényeket szervez. További célja még, hogy a kreatív és kulturális ipar területén működő vállalkozásokat segítse a cégek és a felsőoktatás összekapcsolásával, illetve hogy ösztönözze a felsőoktatásban hallgatókat a területhez kapcsolódó vállalkozások alapítására, fejlesztésére. Az alapítók szeretettel várnak a kutatócsoportba minden olyan kollégát, aki a kreatív és kulturális iparral kapcsolatos kutatásokat folytat, vagy szeretne részt venni ilyen témájú projektekben.

Gajzágó Éva Judit

P2Green Horizon Europe projekt Varjú Viktor és Óvári Ágnes részvételével

A KRTK RKI tudományos munkatársai, Varjú Viktor és Óvári Ágnes részvételével 2022. decemberében elindult a négy éves P2Green Horizon Europe projekt .

2022. december 1-én elindult a P2GreeN Horizon Europe projekt, melynek célja innnovatív, körforgásos megoldások kialakítása, értékelése és átadása az emberi tápanyagáramlásban, kiegészítve ezzel a termelőtől a fogyasztóig, majd vissza a termelőig menő körforgás hiányzó elemeit. A P2GreeN projekt átfogó célja, hogy elősegítse a városi és vidéki területek közötti körkörös anyagáramlási rendszert, ezáltal helyreállítva a víz-agrár-élelmiszer rendszer összekapcsolódását a “Reduce, Reuse, Recover” (csökkentés, újrafelhasználás, újrahasznosítás) 3R elvét követve.
A P2GreeN három kísérleti régiója Gotlandon, Hamburg-Hannover metropolisztérségében és La Axarquia régióban található. A további négy P2GreeN követő régió Olaszországban, Görögországban, Franciaországban és Magyarországon található. A konzorcium kis- és középvállalkozásokból, nagyvállalatokból, egy nemzetközi pénzügyi intézetből, kutatóintézetekből, önkormányzatokból áll, amelyek közül az egyik európai megaváros (Párizs), valamint egy NGO szervezetből és egy mezőgazdasági termelőszövetkezetből áll.

A négy éves P2GreeN Horizon Europe projektet az agrathaer GmbH és a Leibniz Institute of Vegetable and Ornamental Crops (IGZ) e.V. koordinálja. Intézetünk a projekt egyik partnere, kollégáink, Varjú Viktor és Óvári Ágnes részt vettek a 2023. január 11-13-án megrendezett kick off eseményen Hannoverben. A 2022. december 9-i soft kick-off meetinget a 2023. január 11-13 között megrendezendő nagy konzorciumi indítómeeting követte, ahol az RKI kutatói már testközelből megismerhették a hannoveri kísérleti terepet.

Slachta Krisztina

A KRTK RKI részvételével futó SSH CENTRE Horizont Európa projekt kérdőíves felmérést készít

Az SSH CENTRE egy Horizont Európa projekt, amely az éghajlatváltozás, energia, mobilitás témakörök társadalom- és bölcsészettudományokban (SSH) való megjelenését helyezi fókuszba. A projekt partnere a KRTK RKI, intézményi témavezetője Varjú Viktor, igazgató.

Az EU évtizedek óta igyekszik ösztönözni a kutatási együttműködéseket az európai kutatóközösségek közötti szinergiák fokozása és saját politikai céljainak támogatása érdekében. Az általános részvétel, az együttműködő kutatásban betöltött szerepek és a különböző régiók által kapott pénzügyi hozzájárulások tekintetében azonban továbbra is egyenlőtlenségek mutatkoznak. Az SSH CENTRE Horizon Europe projekt egyik célkitűzése, hogy az európai társadalom- és bölcsészettudományok (SSH) kutatása jobb képviseletének lehetővé tételével segítsen felszámolni a széttagoltságot.

Az SSH CENTRE (Social Sciences and Humanities for Climate, Energy aNd Transport Research Excellence) közvetlenül együttműködik a kutatás, a politika és az üzleti élet szereplőivel és az EU polgáraival a társadalmi innováció, az SSH-STEM együttműködés, a transzdiszciplináris politikai tanácsadás, a befogadó szerepvállalás és az SSH közösségek erősítése érdekében, felgyorsítva az EU szén-dioxid-semlegességre való átállását. E célból a projekt felhívást tett közzé "Az átmenetre összpontosító társadalom- és bölcsészettudományok Dél- és Közép-Kelet-Európában" címmel, hogy összegyűjtse az éghajlat-, energia- és mobilitáskutatók véleményét, akik Dél- és Közép-Kelet-Európában dolgoznak jelenleg vagy dolgoztak a múltban. Az eredmények alapján az Európai Bizottsághoz (Kutatási és Innovációs Főigazgatóság) benyújtandó állásfoglalás készül arról, hogy hogyan lehetne jobban támogatni az SSH kutatásokat Dél- és Közép-Kelet-Európában.
Kérjük töltsék ki és osszák meg ezt a felhívást dél- és kelet-európai kollégáival és intézményeivel is: http://surveyor.rkk.hu/index.php?sid=62897&lang=en

2023. január - folyamatos

Slachta Krisztina

DOKTORI VÉDÉS ÉS PUBLIKÁCIÓK

Magyar Agrár– és Élettudományi Egyetem

NÉV	TÉMAVEZETŐ	TÁRS-TÉMA-VEZETŐ	DISSZERTÁCIÓ CÍME	CÍM ODAITÉLÉSÉNEK IDEJE
Erdei Attila	Ritter Krisztián		A kötöttpályás közösségi közlekedés területi hatásai Budapest keleti agglomerációjában	2022-12-08

MEGJELENT FOLYÓIRATCIKKEK ÉS KÖNYVFEJEZETEK

Anna Baranowska-Rataj - Elekes Zoltán - Rikard Eriksson (2023): Escaping from low-wage employment: The role of co-worker networks. *Research in Social Stratification and Mobility*, 83 (1), 100747.

Gébert Judit - Bajmócy Zoltán - Málovics György - Juhász Judit - Méreiné Berki Boglárka (2023): The role of moral values in urban planning – can the capability approach make a contribution? *Regional Science Policy & Practice*, 58 (5), pp. 5-14.

Kiss Károly Miklós - Lőrincz László - Csáfordi Zsolt - Lengyel Balázs (2023): Related adjustment of firm production after demand shocks. *PLOS One*, 18(1), e0280461.

Sziklai Balázs Róbert - Lengyel Balázs (2022): Finding early adopters of innovation in social networks. *Social Network Analysis and Mining*, 13 (1), Article 4.

FELHÍVÁS

Meghirdette az idei Bolyai János Kutatási Ösztöndíj-pályázatát a Magyar Tudományos Akadémia

A Magyar Tudományos Akadémia 1997-ben alapított, teljesítmény-központú, magas presztízsű, országos ösztöndíja a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, amelynek célja a kiemelkedő kutatás-fejlesztési teljesítmény ösztönzése és elismerése a fiatal kutatók körében, valamint az MTA doktora cím elnyerésére való felkészülés elősegítése.

Az idei évtől kezdődően – a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat szabályozó Kormányrendelet értelmében – korkedvezmény vehető igénybe kiskorú gyermeket nevelő kutatók esetében, melynek részletes szabályait a felhívás tartalmazza.

A Bolyai-ösztöndíj akadémiai támogatásként hidat képez a Magyar Tudományos Akadémia, az MTA doktorai és a fiatal kutatói generáció tagjai között. Fontos, hogy az utóbbiak számára a PhD-fokozat megszerzése után kiszámíthatóságot, tervezhetőséget biztosítson az önálló kutatói pálya megkezdéséig terjedő időszakban.

2023-ban várhatóan 155 kiváló kutató nyerheti el a Bolyai-ösztöndíjat.

A pályázók tudományos eredményeinek és munkásságuk hatásának bemutatása az MTA Könyvtár és Információs Központ közreműködésével működtetett adatbázisban (Magyar Tudományos Művek Tára, MTMT) tárolt tudománymetriai adatok felhasználásával történik, ezért kérjük az ott tárolt adataik frissítését.

A pályázat elektronikus beadási határideje 2023. március 10. déli 12.00 óra.

Forrás és további információk:

https://mta.hu/mta_hirei/meghirdette-az-idei-bolyai-janos-kutatasi-osztondij-palyazatat-a-magyar-tudomanyos-akademia-112715

KONFERENCIA FELHÍVÁS

62nd ERSA Congress

Alicante, 2023. augusztus 28. – szeptember 1.

“Urban Challenges and Sustainable Technological Revolution”

For our 62nd Annual Congress we are returning to Spain after the successful edition in 2011. ERSA2023 to be held in a lively culture city, Alicante from 28 August to 01 September 2023 with the same format as the previous congress in Pécs, which will enable participation in-person and online.

This year's edition will focus on “Urban Challenges and Sustainable Technological Revolution” with a comprehensive programme including a wide range of sessions by researchers and experts from all around the world.

The congress is aiming to feature the numerous urban challenges and innovation that will promote the sustainability on technological revolution in cities. It will bring together researchers from academia, the private and public sectors, also non-governmental organizations, in an effort to present and discuss prevalent urban and regional development issues and to share knowledge, viewpoints, methods and research outcomes.

With approximately 800 participants every year from all continents, the ERSA congress has become the largest academic conference in regional science worldwide. There is simply no better place to present your research results, get precious feedback and network as well as find out about new developments in the field, and also meet colleagues and friends. We look forward to your participation in Alicante or online.

Deadline abstract (and paper) submission :

28 February 2023

Paloma Taltavull
Chair of the Local Organising Committee

André Torre

ERSA President

https://ersa.org/events/62nd-ersa-congress/

KONFERENCIA FELHÍVÁS

Nemzetközi konferencia felhívások

11th Central European Winter Seminar in Regional Science 15 – 18 March 2023, Hotel Šport Donovaly, Slovakia

https://ersa.org/events/slovak-section-11th-winter-seminar/

Transforming Regions: Policies and Planning for People and Places, Ljubljana, Slovenia 14-17. June 2023

Deadline abstract (and paper) submission:

28 February 2023

https://www.regionalstudies.org/events/2023rsaannualconf

ERSA Summer School 2023 The Digital Future of Smart Regions 3-7 July 2023, Alexandru Ioan Cuza University of Iasi, Romania First Announcement! The European Regional Science Association, in collaboration with Alexandru Ioan Cuza University of Iasi

The call for application deadline: 24 March 2023

https://ersa.org/events/36th-ersa-summer-school/

AISRE XLIV Annual Scientific Conference Europe and the Mediterranean between transitions and conflicts. Opportunities and risks for regions and territories 6-8 September 2023, Naples, Italy

Papers/poster acceptance: March 31, 2023

https://www.aisre.it/en/news/xlvi-conferenza-scientifica-annuale-2023-napoli-en/

2023 Conference of IGU Commission on Geography of Governance. Paradigm shifts in local and urban governance 4-6 September 2023, Budapest, Hungary

More information:

https://ersa.org/events/2023-igu-annual-conference/

KONFERENCIA FELHÍVÁS

Hazai konferencia felhívás

IV. Területfejlesztők Napja
Mosonmagyaróvár, 2023. március 30–31.
A vidék a terület- és településfejlesztésben

A Magyar Regionális Tudományi Társaság és a Széchenyi István Egyetem – az Agrárközgazdasági Intézet, a COMITATUS Önkormányzati Szemle, a KRTK Regionális Kutatások Intézete, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, a Magyar Urbanisztikai Társaság, az MKT Fejlesztéspolitikai Szakosztálya és az MTA Regionális Tudományok Bizottsága szakmai együttműködésével – a Területfejlesztők Napja rendezvények (Balatonkenese 2009, Budapest 2013, Online 2021) folytatásaként rendezi meg 2023. évi tavaszi konferenciáját.

A rendezvény fő célkitűzései:

- előkészíteni az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) felülvizsgálatát;
- megvitatni a vidékfejlesztés helyét és szerepét a fejlesztéspolitikában;
- javaslatokkal szolgálni, milyen tervezési megfontolásokra, operatív lépésekre van szükség a területi szempontok eredményesebb érvényesítése érdekében;
- valamint áttekinteni a terület- és vidékfejlesztési szakemberképzés helyzetét, lehetőségeit a felsőoktatásban.

A tanácskozás lehetőséget biztosít a résztvevők véleményének kötetlen kifejtésére. A konferencia részletes programja 2023. március elején lesz elérhető. A részvétel ingyenes lesz, előzetes regisztráció szükséges márciusban. Várunk szeretettel minden, a területi politika és a területi fejlődés iránt érdeklődő kutatót, szakembert!

Helyszín: Széchenyi István Egyetem Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar (jelenléti konferencia)
Időpont: 2023. március 30–31. csütörtök–péntek

Rendezők:
Magyar Regionális Tudományi Társaság
Széchenyi István Egyetem
Szakmai együttműködő partnereink:
Agrárközgazdasági Intézet,
COMITATUS Önkormányzati Szemle,
KRTK Regionális Kutatások Intézete,
Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat,
Magyar Urbanisztikai Társaság,
MKT Fejlesztéspolitikai Szakosztálya,
MTA Regionális Tudományok Bizottsága.

Kapcsolat: Rácz Szilárd MRTT titkár
szracz@rkk.hu

HAZAI SZAKMAI FOLYÓIRATOK LEGUTÓBBI SZÁMAI

Tér és Társadalom
36. Évfolyam, 4. szám (2022)

TANULMÁNYOK

Brucker Balázs
Az Európai Parlament közös munkacsoportjainak (intergroupjainak) szerepe a területi érdekérvényesítésben
3-31 o.

Molnár-Csomós Ilona, Kiss Kornélia
Az overtourism lakhatási jóllétre gyakorolt hatása Budapest VII. kerületében
32-51 o.

Berze Iván Zsolt, Dúll Andrea
Gyalogolhatóság és gyaloglási viselkedés ember–környezet tranzakciótudományi megközelítésben
52-85 o.

Muth Dániel
A klímatudatosságot magyarázó elméletek átfogó elemzése: strukturális, intézményi és egyéni megközelítések
86-107 o.

Gere László, Kocsis János Balázs
Az okosváros-tervezés fejlődéstörténete kritikai megközelítésben
108-129 o.

Barsi Boglárka
Az okosváros-modell alkalmazhatósága rurális terekben
130-150 o.

TÉRKÉP

Pámer Zoltán
Kohéziós források felhasználásának területi vizsgálata Baranya megyében a 2007-2013-as és 2014-2020-as programozási időszakban
151-175 o.

KÖNYVSZEMLE

Csepregi Dóra Fanni
Nem minden arany, ami fénylik – A német lakásszövetkezetek kihívásai
176-181 o.

Baranyi Béla
Egy kivételes életmű emlékezete
182-189 o.

TUDOMÁNYOS ÉLET

Páger Balázs
Beszámoló az ERSA 61. Konferenciájáról, Pécs 2022. augusztus 22–26.
190-194 o.

Horeczki Réka, Rácz Szilárd
Tér és állam – Beszámoló a Magyar Regionális Tudományi Társaság XX. vándorgyűléséről
195-200 o.

A folyóirat elérhető az alábbi linken:
https://tet.rkk.hu/index.php/TeT/index

HAZAI SZAKMAI FOLYÓIRATOK LEGUTÓBBI SZÁMAI

Statisztikai Szemle
100. Évfolyam, 12. szám (2022), 101. Évfolyam, 1. szám (2023)

12. szám

Száz év a statisztika szolgálatában

Dusek Tamás
A Statisztikai Szemle 1990 után
1095-1105 o.

TANULMÁNYOK

Danyi Pál
Az 1945-1946-os hiperinfláció mértékének kritikai újraszámítása
1106-1148 o.

Dobó Róbert - Pintér Tibor
A hagyományos demográfiai alapú választói klaszterezés alternatív megközelítése: a kommunikációscsatorna-hitelességben rejlő lehetőségek
1149-1172 o.

KÖNYVSZEMLE

Horváth Balázs
Egy kiemelkedő soproni statisztikus: Thirring Gusztáv életútja és munkássága
1173-1177 o.

FÓRUM

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság 2021. évi beszámolója
1178-1184 o.

1. szám

TANULMÁNYOK

Huszár Ákos - Hajdu Gábor - Sik Endre - Nagy Réka Klára
A presztízs és forrásai – új magyar foglalkozási skálák
5-29 o.

Denich Ervin - Budai Eleonóra - Baracsi Áron Lajos
Az earnings management gyakorlatának vizsgálata amerikai tőzsdei vállalkozások példáján keresztül
30-52 o.

Tokodi Panna
A turizmus félelemföldrajza – a belföldi turisták biz-tonságérzetének dimenziói
53-74 o.

KÖNYVSZEMLE

Dusek Tamás
Hogyan választanak az emberek? A választáselmélet három évszázada
75-80 o.

FÓRUM

Beszélgetés Rózsa Gábor demográfussal, a népszámlálások nemzetközi szakértőjével – Lakatos Miklós
81-88 o.

Hírek, események
89-90 o.

A folyóirat elérhető az alábbi linken:
https://www.ksh.hu/statszemle

HAZAI SZAKMAI FOLYÓIRATOK LEGUTÓBBI SZÁMAI

Területi Statisztika
63. Évfolyam, 1. szám (2023)

TANULMÁNYOK

Egri Zoltán
Mobilitás és perzisztencia a hazai települési szintű jövedelemegyenlőtlenségi folyamatokban, 2012–2019
3-37 o.

Lieszkovszky József Pál
A vidéki térségek térszerkezetének elemzése a közforgalmú közlekedési kínálat alapján, 2018–2020
38-66 o.

Molnár László - Lipták Katalin
A nyersanyagszektor friss diplomás munkavállalókkal szembeni kompetenciaelvárásai a visegrádi országokban, 2020
67-87 o.

Sikos T. Tamás - Szendi Dóra
A hazai megyei jogú városok gazdasági és környezeti fenntarthatóságának mérése, 2020–2021
88-124 o.

A folyóirat elérhető az alábbi linken:
https://www.ksh.hu/terstat

HAZAI SZAKMAI FOLYÓIRATOK LEGUTÓBBI SZÁMAI

Regional Statistics
12. Évfolyam, 4. szám (2022)

STUDIES

Vahide Bulut - Serdar Korukoglu
Surface curvature analysis of bivariate normal distribution: A Covid-19 data application on Turkey
3-26 o.

Zoltán Birkner - Ádám Mészáros - István Szabó
Handling regional research, development and innovation (RDI) disparities in Hungary: New measures of university-based innovation ecosystem
27-55 o.

Hasan Engin Duran - Burhan Can Karahasan
Heterogenous responses to monetary policy regimes: A regional analysis for Turkey, 2009–2019
56-91 o.

Senanu K. Klutse - Gábor D. Kiss - Judit Sági
Exchange market pressure in Sub-Saharan African countries – The role of imports and short-term external debt, 2002–2017
92-111 o.

András Bethlendi - Katalin Mérő
Measuring shadow banking in Central and Eastern European countries: A new dataset, 2004–2019
112-131 o.

Tamás Dusek - Miklós Lukovics
The impact of a low-cost airline's flights on local economy – On the example of Cluj-Napoca International Airport (Romania)
132-151 o.

Tamás Sikos T. - Dóra Szendi
Evolution of smart village models in Hungarian Abaúj micro-region
152-175 o.

Levente B. Alpek - Zsuzsa M. Császár - Ábel Dávid Tóth - Klára Czimre
Impacts of the international students' consumption expenditures on the national economy in Hungary, 2020
176-199 o.

A folyóirat elérhető az alábbi linken:
https://www.ksh.hu/terstat_eng?lang=en

HAZAI SZAKMAI FOLYÓIRATOK LEGUTÓBBI SZÁMAI

Regional Statistics
13. Évfolyam, 1. szám (2023)

STUDIES

Balázs István Tóth
Territorial capital in the European Union: Measuring the territorial endowments of the EU-28 NUTS2 regions over the 2010s
3-35 o.

Mohammad Kashour
Interlinkages between human development, residential energy consumption, and energy efficiency for the EU-27 Member States, 2010–2018
36-54 o.

Aaron D. Nazarian - Steven L. Fullerton - Thomas M. Fullerton, Jr.
Yield spreads and business cycle downturn predictability across Texas, 1991–2018
55-75o.

Senanu K. Klutse - Gábor D. Kiss - Judit Sági
Exchange market pressure in Sub-Saharan African countries – The role of imports and short-term external debt, 2002–2017
92-111 o.

Olga Anatol'yevna Chernova - Danil Sergeyevich Gridnev
Resilience of Russian regions in the face of COVID-19
76-93 o.

Szabolcs Nagy - Sergey U. Chernikov - Ekaterina Degtereva
The impact of the pharmaceutical industry on the innovation performance of European countries
94-118 o.

Betsabé Pérez Garrido - Viktoriia Semenova - Szabolcs Szilárd Sebrek
Exploring the profile of innovative enterprises in high-tech manufacturing sectors: The case of the regions of Madrid and Catalonia in 2016
119-148 o.

Aliaksei Zhurauliou - Jordan Palomino - Olena Gulevych - László Vasa
Comparative analysis of labour markets in Ukraine, Armenia, Moldova, and Estonia: Institutional approach, 1995–2020
149-166 o.

Petra Kinga Kézai - János Rechnitzer
Performance of enterprises in cultural and creative industries in large Hungarian cities between 2008 and 2018
167-198 o.

HAZAI SZAKMAI FOLYÓIRATOK LEGUTÓBBI SZÁMAI

Városstudományi Szemle
2022, 3. szám

VÁROSTUDOMÁNYI SZEMLE · ONLINE FOLYÓIRAT

BEVEZETÉS

Metropoliszok, nagyvárosok, fővárosok társadalmi jelentősége. Egy rendhagyó bevezetés
Szirmai Viktória 5-10 o.

A FŐVÁROS ÉS TÉRSÉGE AZ EURÓPAI TÉRBEN

Adalékok Kelet- és Közép-Európa fővárosainak fejlődési pályáihoz
Rechnitzer János 11-34 o.

A kelet- és közép-európai fővárosi térségek társadalmi szerkezete. Budapest, Pozsony, Prága, és Varsó metropolisz térségek összehasonlító elemzése
Szirmai Viktória 35-51 o.

A VÁROSI TERJESZKEDÉS

Az urban sprawl (városi szétterülés) és a területhasználat változásának vizsgálata a budapesti városrégióban -
múlt, jelen, jövő
Kovács Zoltán - Farkas Jenő Zsolt - Lennert József - Szabó Balázs - Egedy Tamás 53-74 o.

A szuburbanizáció és az urban sprawl vizsgálata a beépített felszínek terjedése alapján: Budapest, Bukarest, Pozsony
Hardi Tamás 75-98 o.

BUDAPEST METROPOLISZ TÉRSÉG A HAZAI TÉRBEN

Értelmezési szempontok Budapest és metropolisz térségének térszerkezetéhez
Koudela Pál 99-123 o.

Budapest metropolisz térség és a magyar nagyváros térségek egyenlőtlenségi rendszerei
Schuchmann Júlia 125-137 o.

Közlekedési anomáliák: feszültségek, okok, megoldási lehetőségek
Molnár László Árpád 139-159 o.

A VÁROSTÉRSÉG JÖVŐJE

A metropolisz térségek fejlesztésének új szempontjai: viták, dilemmák - különböző megoldási javaslatok
Szegvári Péter 161-172 o.

A budapesti metropolisz térség jellemzői, tervezésének története, a tervezés új paradigmái
Schuchmann Péter 173-200 o.

A budapesti metropolisz térség fejlesztése - elszalasztott lehetőségek és jövőbeli kétségek
Tosics Iván 201-217 o.

HÁROM-VÉ ROVAT - VENDÉGEK, VÁROSOK, VÉLEMÉNYEK

A beszélgetés témája: Budapest és két vidéki nagyváros, Pécs és Miskolc beszélget Budapesttel, Budapestről, és a vidéki városok és főváros viszonyáról
Szirmai Viktória 218 o.

A folyóirat elérhető az alábbi linken:
https://www.cityhu.net/

DETUROPE 14. évfolyam 2. szám (2022)
(The Central European Journal of Regional Development and Tourism)

Scientific paper

Influence of intensive water management and water quality on recreation and business in tourism
Zuzana Dvořáková Líšková - Dagmar Škodová Parmová - Alexander Fehér - Jana Novotná - Alfred Krogmann
4-22 o.

Food and Beer Matching to Promote Destinations: A Central and Eastern European Perspective
Elizabeth M. Ineson - Richard H. Smith - Adrian T. Barsby
23-44 o.

Microbreweries in the Czech Republic: How does a connection to the local place influence marketing communication?
Tomáš Kincl - Jiří Sláma - Václav Bystřický - Monika Březinová - Irena Stejskalová
45-61 o.

Bibliometric Analysis of Diaspora Tourism Studies
Kartal Doğukan Çiki
62-81o.

Online Customer Engagement in the Hospitality Industry: A Mixed Method Research
Buket Komsuoğlu - Aydın Çevirgen
82-107o.

The implementation of the circular economy requirements among Hungarian enterprises – capital versus countryside
Hajnalka Fekete-Berzsenyi - Melinda Koczor-Keul - Tamás Molnár
108-126 o.

Memorable Tourism Experience in Slow Cities: A Netnographic Analysis in the Case of Halfeti
Samet Çevik - Semih Sariipek
127-151 o.

Farm Profitability and Agritourism in the EU – Does size matter?
Zsuzsanna Bacsi - Péter Szálteleki
152-171 o.

A folyóirat elérhető az alábbi linken:
https://www.deturope.eu/

HAZAI SZAKMAI FOLYÓIRATOK LEGUTÓBBI SZÁMAI

DETUROPE 14. évfolyam 3. szám (2022)
(The Central European Journal of Regional Development and Tourism)

deturope

Scientific paper

Territorial disparities and economic processes in Hungary: Editorial
Szilárd Rácz, Ildikó Egyed
4-14 o.

Spatial aspects of the restructuring of the Hungarian economy between 2000 and 2019
Marianna Sávai, Gábor Bodnár, Ferenc Mozsár, Imre Lengyel, Izabella Szakálné Kanó
15-33 o.

The role of the foundational economy: The case of two regional centres in Central and Eastern Europe.
Zsuzsanna Zsibók, Ildikó Egyed
34-64 o.

Labour market effects and changes among enterprises in free enterprise zones in Hungary
Zoltán András Dániel
65-83 o.

Crisis challenges for customers and retailers in Hungary
Tamás Sikos T.a, Tamás Kozákb, Vanda Pappb, Csaba József Kovácsc, András Kovácsb
84-102 o.

The potential role of university community engagement (UCE) in social justice and sustainability transformation – the case of the University of Szeged (Hungary)
György Málovics, Judit Juhász, Zoltán Bajmócy
103-128 o.

Assessing self-driving vehicle awareness in Hungarian rejecting groups
Brigitta Gábor
129-143 o.

Twenty years of the Hungarian Regional Science Association in numbers
Judit Berkes, Zsuzsanna Zsibók
144-161 o.

Report

2022 notable regional science conferences in Hungary – Report on the 61st ERSA congress & 20th HRSA annual meeting
Ildikó Egyed, Réka Horeczki, Szilárd Rácz
162-170 o.

Book review

Kunc, J., Križan, F., Novotná, M., Bilková, K., Sikos T., T., Ilnicki, D. & Wyeth, R. (2022): Thirty years of retail transformation in V4 countries (De Gruyter, Bratislava, p. 200)
Zoltán Nagy
171-175 o.

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Az MTA Regionális Tudományok Bizottsága hírlevelei az alábbi oldalakon érhetők el:

http://www.mrtt.hu/mta_rtb.html

http://eco.u-szeged.hu/karrol/szervezeti-felepites/intezetek/kozgazdasagtani-es-gazdasagfejlesztesi-intezet/kozgazdasagtani-es-gazdasagfejlesztesi-intezet/mta-rtb-hirlevelei

A Hírlevél következő, 2023. évi második száma májusban várható. Folyamatosan várjuk a tagok híreit az állandó rovatokhoz kapcsolódóan.